

Van: werkgroep financiering/bekostiging Wlz-corona

Aan: stuurgroep financiering/bekostiging corona

Betreft: verlenging maatregel compensatie omzetzijdering Wlz

Vragen aan de stuurgroep

1. Is de stuurgroep het eens om maatregel compensatie omzetzijdering Wlz te verlengen?
2. Is de stuurgroep eens met het advies?
3. Kan de stuurgroep zich vinden in het geschetste proces?

Advies

Het advies is om de maatregel compensatie omzetzijdering in huidige vorm te verlengen tot in ieder geval 1 augustus 2020.

Er wordt hiervoor gekozen vanwege eenvoud, uitvoerbaarheid en draagvlak bij het veld.

De specifieke variant biedt weliswaar meer ruimte om de omzetzijdering langer te vergoeden daar waar de impact van groter is, maar is vanwege de beoordeling die zorgkantoren moeten doen kwetsbaarder.

Inleiding

In de stuurgroep van 20 april jl is verkend of, en zo ja, welke mogelijkheden er zijn om de maatregel compensatie omzetzijdering in de Wlz te verlengen. Geconcludeerd werd dat verlenging een reële optie is. In het memo dat op 20 april voorlag werden op basis van verschillen in hoogte van de compensatie en termijnen diverse varianten beschreven. De stuurgroep heeft verzocht om een nadere uitwerking in twee varianten: 1) de huidige maatregel ongewijzigd verlengen en 2) één meer specifieke variant met meer maatwerk.

Uitgangspunt

De compensatie omzetzijdering maakt onderdeel uit van de set aan tijdelijke maatregelen die zijn genomen om financiële zorgen bij zorgaanbieders zoveel mogelijk weg te nemen, zodat zij zich maximaal kunnen richten op de goede zorgverlening. In de brief van Zorgverzekeraars Nederland van 23 maart jl. waarin de bestuurlijke afspraken zijn geland, is het doel als volgt omschreven: *"Het doel is de continuïteit van zorg op de korte termijn te garanderen en de continuïteit van (het) zorg(landschap) op langere termijn te borgen. Met als uitgangspunt dat een negatief effect van de coronacrisis op de financiële positie van een zorgaanbieder wordt geneutraliseerd."*

Generieke variant: huidige maatregel verlengen

De NZa is, aan de hand van de op 16 april jl. verstuurde opdrachtbrief, inmiddels voortvarend aan de slag met de beleidsregel. Beoogde publicatiedatum is begin mei. In de beleidsregel neemt de NZa een rekenregel op waarmee de compensatie omzetzijdering wordt bepaald.

De compensatie bedraagt in beginsel het verschil tussen de verwachte omzet in een situatie zonder corona minus de gerealiseerde productie. De verwachte omzet zonder corona wordt berekend door de dagomzet in februari 2020 te vermenigvuldigen met het aantal dagen van de omzetzijderingsperiode (in huidige situatie dus van 1 maart tot 1 juni). De compensatie wordt vervolgens indien nodig enkel neerwaarts gecorrigeerd voor een aantal posten (bijvoorbeeld gerealiseerde kostenreductie aanbieder, opbrengsten van uitleen personeel, niet volledige doorbetaling aan derden). Zonder expliciete/ aantoonbare kostenreducties is de veronderstelling dat kosten doorlopen. Met als achterliggende gedachte dat in de Wlz het gros van de kosten in

personeel en vaste lasten (NHC, NIC) zit en dat slechts een beperkt deel (voeding, elektra etc) van de kosten tijdelijk zal wegvallen. Daarnaast hebben zorgkantoren de ruimte om de uitkomst van de rekenregel te corrigeren op basis van aanbieder specifieke omstandigheden. De contracteerruimte dient als budgettair plafond voor wat aan gedeelde omzet en geleverde productie kan worden vergoed.

Er is dus maatwerk doordat de rekenregel wordt berekend op basis van gegevens van de specifieke aanbieder, waarbij het zorgkantoor nog aanvullende ruimte heeft om deze te corrigeren voor factoren die niet uit toepassing van de rekenregel volgen.

Enige terughoudendheid bij het vaststellen van een einddatum dient te worden betracht omdat de zorgaanbieder beperkt wordt geprikkeld om de zorglevering weer op te pakken. Er kan dan gedacht worden aan het verlengen van de maatregel met betrekking tot de compensatie van de omzetschuld met twee maanden in ieder geval tot 1 augustus 2020.

Het verlengen van de huidige maatregel is het meest eenvoudig en biedt richting zorgaanbieders ook het meeste comfort. Ook voor zorgkantoren en NZa is dit de meest uitvoerbare variant. Er is budgettair gezien ruimte voor. Aanpassingen die beschouwd kunnen worden als versoberingen en het loslaten van oorspronkelijke uitgangspunten worden vermeden. Er dient wel rekening gehouden te worden met het precedent dat richting andere domeinen, met name het sociaal domein, wordt geschept. Grootste hobbel zit dan naar verwachting in de afstemming met Financiën.

Specifieke variant vanaf 1 juni

Verschillen per sector

In de gehandicaptenzorg en ggz komt de omzetschuld vooral voort uit het wegvallen van de dagbesteding. Daarnaast is er omzetschuld door het overlijden van cliënten en doordat cliënten (met name kinderen) tijdelijk uit de instelling worden gehaald.

De impact van corona in de verpleeghuiszorg is groter. De uitstroom in de verpleeghuiszorg neemt sterk toe. Hoewel de wachtlijsten in de periode vlak vóór corona sterk zijn gestegen, is onzeker wat het effect van (de beeldvorming rondom) corona is en hoe snel de benutting van capaciteit zich herstelt naar het niveau van februari 2020. Cijfers over de instroom zijn bij ons nog niet bekend. Zilveren kruis heeft toegezegd dat we zo snel mogelijk hier gegevens over krijgen.

In veel verpleeghuizen wordt nu in cohorten verpleegd, wat kan leiden tot suboptimale benutting van de capaciteit. Op het moment dat er geen cohortverpleging meer plaatsvindt, kan worden gesteld dat het coronavirus onder controle is op de betreffende locatie. Het verpleeghuis kan dan terugschakelen naar de gebruikelijke benutting van capaciteit en ook de opname van nieuwe cliënten hervatten.

Beoordeling door zorgkantoor

In algemene zin kun je stellen dat wanneer het weer mogelijk is zorg in min of meer dezelfde vorm te leveren als vóór corona, de maatregel compensatie omzetschuld kan worden opgeheven. In deze specifieke variant wordt voorgesteld het zorgkantoor beoordeeld wanneer hier sprake van is. Het verschil met de generieke variant is niet dat de beoordeling van het wel of niet compenseren van omzetschuld plaatsvindt niet afhankelijk van het feit of er omzetschuld plaatsvindt, maar in hoeverre het zorgkantoor het aannemelijk acht dat de aanbieder de zorg in min of meer dezelfde vorm kan leveren als vóór corona.

Dit betekent dat de maatregel geleidelijk wordt beëindigd afhankelijk van de situatie bij de betreffende zorgaanbieder, waarbij er wel sprake is van een harde landelijke einddatum. Dit om de tijdelijkheid van de maatregel te onderstrepen en een prikkel in te bouwen om na de coronacrisis zorg weer als gebruikelijk te leveren. Vanwege de afspraken op maat, kan de einddatum ruimer zijn dan in de generieke variant huidige maatregel verlengen. De compensatie

wordt in laatstgenoemde variant immers enkel verlengd bij aanbieders die door corona(maatregelen) zijn getroffen. In de huidige uitwerking is uiterlijk 1 oktober opgenomen.

Het is dan aan de beoordeling van het zorgkantoor of de maatregel compensatie omzetzijner eerder kan worden beëindigd. Het zorgkantoor betreft de adviezen van het OMT bij deze beoordeling. Voor de gehandicaptenzorg zal waarschijnlijk vooral gelet worden op in hoeverre dagbesteding weer in gebruikelijke vorm en omvang kan worden geleverd. Voor de verpleeghuiszorg kan aanvullend worden gekeken naar of er bij de aanbieder nog cohortverpleging plaatsvindt. Er kan aan ZN worden gevraagd om handvaten te bieden aan zorgkantoren zodat de de beoordeling of de compensatie omzetzijner wordt verlengd uniform wordt uitgevoerd.

Het doel van deze beoordeling door zorgkantoren is zorgaanbieders te stimuleren de zorglevering zodra dit kan weer zoals te doen gebruikelijk op te pakken, daar waar het kan. Zodat zorgaanbieders die zwaarder zijn getroffen door de coronacrisis meer ruimte hebben om te herstellen en compensatie omzetzijner te genieten.

Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg

Een ander verschil is het Kwaliteitskader verpleeghuiszorg, waarvan een belangrijk doel is ervoor te zorgen dat er meer handen aan het bed zijn. Om die reden is er veel aan gelegen om personeel te behouden en voor zover mogelijk en verantwoord ook de handen die er in coronatijd aan het bed zijn bijgekomen. Het voorstel is daarom zorgkantoren te vragen de doelen van het Kwaliteitskader verpleeghuiszorg te betrekken bij de beoordeling van het verlengen of beëindigen van de compensatie omzetzijner, in die sectoren waar het Kwaliteitskader van toepassing is.¹ Met als doel dat verpleeghuizen niet in een positie komen dat zij personeel moeten ontslaan als gevolg van de coronacrisis.

Uiteraard bestaat het risico dat, ondanks genoemde redenen en verschillen, de gehandicaptenzorg en ggz zich achtergesteld voelen ten opzichte van de V&V en de druk opvoeren om het doel ontslag van personeel als gevolg van corona ook op hen van toepassing te laten zijn.

Specifieke variant vanaf 1 juni: uitwerking

De specifieke variant luidt kortweg als volgt. De maatregel compensatie omzetzijner Wlz wordt verlengd:

- totdat de zorglevering in min of meer dezelfde vorm en omvang geleverd kan worden als vóór corona;
- dit ter beoordeling aan het zorgkantoor, tegen de achtergrond van Rijksbrede maatregelen en OMT-adviezen;
- waarbij rekening wordt gehouden met de doelen uit het Kwaliteitskader verpleeghuiszorg;
- doch uiterlijk tot 1 oktober 2020.

Het voordeel ten opzichte van de huidige maatregel onverkort verlengen, is dat de compensatie in meerdere mate plaatsvindt bij instellingen die zwaarder zijn getroffen door corona. Dit kan reden zijn om een langere periode van de mogelijkheid om de compensatie toe te rekken te rechtvaardigen (al heeft dit ook uitstraling naar andere domeinen). Een risico is de borging van de uniforme uitvoering. In het voorstel hierboven wordt hiervoor voorgesteld om ZN een handvat te laten ontwikkelen.

Wel overwogen, niet opgenomen in specifieke variant

Een aantal denkbare variabelen is niet betrokken in de specifieke variant:

¹ Het KWK is van toepassing op zzp VV4-10, geclusterd vpt en geclusterd pgb. En dus niet op niet geclusterd vpt/pgb, mpt en zzp VV1-3.

- Een onderscheid naar een zgn 'crisisperiode' en 'herstelperiode' zoals in het memo van 20 april, vanwege de complexiteit en subjectiviteit. De termijnen van deze perioden laten zich niet gemakkelijk vaststellen en compensatie voor een herstelperiode kan een ongewenst precedent scheppen richting andere sectoren.
- Een onderscheid maken naar regio's. Bijvoorbeeld naar de 32 zorgkantoorregio's. In de omschreven specifieke variant wordt gekozen voor meer maatwerk door maatregel per aanbieder al dan niet toe te passen.
- Het hanteren van een algemene richtlijn voor de hoogte van de doorlopende kosten zoals aan de hand van Gupta-onderzoek in de Zvw. Dit is een versoering van de eerdere maatregel. Aanbieders zullen dit beschouwen als het verlaten van het eerdere uitgangspunt. Het advies is daarom de hoogte van de compensatie te houden zoals deze door de NZa in de beleidsregel wordt vastgesteld.

Samenhang met andere maatregelen in Wlz

Meerkosten agv corona: hier is geen expliciete einddatum voor vastgesteld, maar zijn de kosten beperkt tot de meerkosten die samenhangen met corona. NZa houdt vooralsnog aan dat er tot 1 juni 2021 een beroep kan worden gedaan op de beleidsregel, zodat uiterlijk bij de nacalculatie over 2020 die plaatsvindt in mei 2021 kosten ten laste van de beleidsregel gebracht kunnen worden

Liquiditeit op peil houden middels bevoorschotting: ZINL heeft de bevoorschotting aangepast tot nader bericht. Het is volgorde logisch is om eerst een besluit te nemen over compensatie omzetterderving, zodat de bevoorschotting kan aansluiten bij hetgeen waartegen bij de nacalculatie wordt afgerekend.

Proces

Het besluit krijgt zijn beslag in de vorm van aanvulling op de eerdere opdrachtbrief (16 april jl.) aan de NZa. De huidige opdracht voorziet immers in het vormgeven van de compensatie omzetterderving tot aan 1 juni 2020. Met onderstaand tijdschema wordt ernaar gestreefd dat een nieuwe einddatum nog meegenomen kan worden door de NZa voordat zij de beleidsregel publiceren.

20 april	verkennde bespreking in stuurgroep
28 april	advies in stuurgroep
30 april	eerste bespreking in kernteam (met NZa/ZINL/ZN)
4 mei	tweede bespreking in kernteam
Week van 4 mei	Afstemming met Actiz/VGN (en GGZ NL?)
11 mei	besluitvormend in stuurgroep VWS
Zsm daarna	Besluitvorming in BO (NZa/ZN/ZINL)